

STATISTIKENS FRAMTAGNING

Analyser och statistik om befolkningens utbildning

2014
UF0549

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	3
0.1	Ämnesområde	3
0.2	Statistikområde.....	3
0.3	SOS-klassificering.....	3
0.4	Statistikansvarig	3
0.5	Statistikproducent	3
0.6	Uppgiftsskyldighet	3
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
0.8	Gallringsföreskrifter.....	4
0.9	EU-reglering.....	4
0.10	Syfte och historik.....	4
0.11	Statistikanvändning	4
0.12	Upplägg och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering	5
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
1	Innehållsöversikt	5
1.1	Undersökta populationer och variabler	5
1.2	Redovisade populationer och storheter	6
1.3	Utflöden: statistik och mikrodata.....	7
1.4	Dokumentation och metadata	7
2	Uppgiftsinsamling	8
2.1	Ram	8
2.2	Urval	8
2.3	Mätinstrument	9
2.4	Insamling.....	9
2.5	Databeredning	10
3	Statistisk bearbetning: antaganden och beräkningsformler	10
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	10
4	Slutliga observationsregister	15
4.1	Produktionsversioner	15
4.2	Arkiveringsversioner	15
4.3	Erfarenheter från denna undersökningsomgång	16
Bilagor	17
	Bilaga 1 Introduktionsbrev	17
	Bilaga 2 Frågeformulär.....	18
	Bilaga 3 Tack- och påminnelsekort.....	21
	Bilaga 4 Enkätpåminnelse.....	22

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

0.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

0.3 SOS-klassificering

Statistiken ingår inte i Sveriges officiella statistik (SOS), men ingår i systemet för Sveriges officiella statistik (SOS-systemet).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se [Förordning \(2001:100\) om den officiella statistiken](#).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation	<i>Statistiska centralbyrån</i>
Postadress	<i>701 89 Örebro</i>
Kontaktperson	<i>Paula Kossack</i>
Telefon	<i>010 - 479 60 05</i>
E-post	<i>fornamn.efternamn@scb.se</i>

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation	<i>Statistiska centralbyrån</i>
Postadress	<i>701 89 Örebro</i>
Kontaktperson	<i>Paula Kossack</i>
Telefon	<i>010 - 479 60 05</i>
E-post	<i>fornamn.efternamn@scb.se</i>

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt [Lag \(2001: 99\) om den officiella statistiken](#).

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § [Offentlighets- och sekretesslag \(2009:400\)](#).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt.

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i [Personuppgiftslag \(1998:204\)](#). För statistik finns också särskilda regler för personuppgiftsbehandling i [Lag \(2001:99\) om den officiella statistiken](#) och [Förordning \(2001:100\)](#).

Statistikens uppgifter skyddas av sekretess.

Personuppgifter och personnummer finns i statistikregistret. Sekretess gäller i 70 år.

Vid begäran från privatperson enligt [Personuppgiftslag \(1998:204\)](#) lämnas registerutdrag, som innehåller uppgifter om den egna personen.

0.8 Gallringsföreskrifter

Samtliga statistikuppgifter arkiveras.

Bevarandebehov är under utredning.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar. De arkiveras även i enlighet med [Arkivlag \(1990:782\)](#).

0.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

0.10 Syfte och historik

Det finns för närvarande ingen källa för jämförbar statistik på EU-nivå av rörlighet inom grundläggande yrkesutbildning (IVET – International Vocational Education and Training), dvs. yrkesprogram på gymnasieskolan. Det saknas även statistik gällande ungdomars rörlighet för utbildningssyfte i allmänhet. För att undersöka om befintlig statistik gick att komplettera med urvalsundersökningar till hushåll och individer genomfördes 2014 en pilotundersökning bland 16 EU-länder på initiativ av den europeiska statistikbyrån Eurostat.

0.11 Statistikanvändning

Den viktigaste användaren av statistiken är Eurostat som genomfört pilotprojektet på uppdrag av Europeiska unionens råd.

Huvudanvändaren av statistiken på nationell nivå är Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) som behövde informationen dels för att kunna påverka vilka riktmärken som finns på EU-nivå, dels för att kunna bedöma hur Sverige ligger till i förhållande till riktmärkena. Riktmärkena utgör indikatorer som bland annat följs upp i budgetpropositionerna. Andra användare är nationella myndigheter som arbetar med mobilitet för lärande, främst Universitets- och högskolerådet (UHR) och Universitetskanslersämbetet (UKÄ).

0.12 Upplägg och genomförande

Registret över totalbefolkningen (RTB) användes för att ta fram populationen som bestod av folkbokförda i Sverige i åldern 18 till 34 år. Ett urval på 10 000 personer mellan 18 och 34 år drogs.

Enkäten utvecklades och testades från December 2013 till mars 2014. Enkäten bestod av 16 frågor och handlade om deltagande i internationell mobilitet i utbildningssyfte under hela deras tid i utbildning, dvs. från grundskolan till högskolestudierna. Frågorna hade tagits fram utifrån de variabler som Eurostat ville samla in. Därutöver ställdes frågor för att tillgodose det nationella behovet. För att ta reda på det nationella behovet bjöds några användare, bland

annat UHR och UKÄ, till ett konsumentmöte där frågeställningar och deras formulering diskuterades.

Enkäten testades på ett litet antal individer av Mättekniska laboratoriet på SCB. Testerna bestod av djupintervjuer med åtta personer i olika åldrar och kön.

Undersökningen genomfördes som en webbenkät, men möjlighet fanns att svara på en pappersenkät. Datainsamlingen pågick under september till november 2014. På grund av den låga svarsfrekvensen blev ett urval personer även kontaktade per telefon för att svara på frågorna.

Efter avslutad insamling registrerades svaren och registeruppgifter hämtades från RTB.

0.13 Internationell rapportering

Statistiken rapporteras internationellt. Som avtalat med Eurostat levererades våren 2015 mikrodata utan uppgift om personnummer till Eurostat. Ett antal i förväg specificerade variabler rapporterades.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Statistiken planeras inte att tas fram igen.

1 Innehållsöversikt

Populationen bestod av samtliga folkbokförda personer i åldern 18-34 år juni/juli 2014. Ett urval av dessa fick frågor om mobilitet inom ramen för formell och icke-formellt lärande. Frågorna handlade om personerna hade varit utomlands för lärande, om de i så fall varit på en skola eller på en arbetsplats samt hur länge de varit utomlands.

1.1 Undersökta populationer och variabler

Populationen bestod av samtliga folkbokförda personer i åldern 18-34 år juni/juli 2014. Undersökningsramen omfattade 2 142 097 personer.

De variabler som mäts handlar om mobilitet för lärande i åldersgruppen, dvs. såväl inom ramen för formellt som för icke-formellt lärande.

Undersökt population		Undersökt variabel	
Namn	Referenstid	Namn	Referenstid
Folkbokförda sommaren 2014 i åldern 18-34 år	2014	Högsta utbildning Yrkesutbildning från fullföljd gymnasieskola och mobilitet inom ramen för denna samt plats (skola/arbetsplats) för vistelsen och vistelsens längd	Till och med 2014

		<p>Mobilitet inom högstadiet (grundskola), gymnasieutbildningar och kortare eftergymnasiala studier</p> <p>Längre eftergymnasiala studier och mobilitet inom ramen för dessa samt plats (skola/arbetsplats) för vistelsen och vistelsens längd</p> <p>Andra former av lärande utomlands (icke-formellt lärande) samt typ av mobilitet och vistelsens längd</p>	
--	--	--	--

1.2 Redovisade populationer och storheter

Redovisad population	Indelning i redovisningsgrupper	Redovisad storhet	Redovisad storhets referenstid	Statistiskt mått	Mått-enhet
Folkbokförd a sommaren 2014 i åldern 18-34 år	Kön Ålder Inrikes/utrikes född Svensk/utländsk bakgrund Utbildningsnivå	Total mobilitet för lärande inom ramen för formellt som för icke-formellt lärande någonsin Mobilitet inom ramen för icke-formellt lärande samt typ av mobilitet och vistelsens längd.	Till och med 2014	Summa Konfiden sintervall	Antal Andel i procent

Folkbokförd a sommaren 2014 i åldern 18-34 år med fullföljd gymnasial yrkesutbildning (enligt enkät)	Kön Ålder Inrikes/utrikes född Svensk/utländ sk bakgrund Utbildningsniv å	Mobilitet inom ramen för den gymnasiala yrkesutbild ningen, vistelse utomlands minst två veckor Plats för vistelsen (skola/arbet splats) Vistelsens längd	Till och med 2014	Summa Konfiden sintervall	Antal Andel i procent
Folkbokförd a sommaren 2014 i åldern 18-34 år som läser eller läst en eftergymnasi al utbildning på minst två år (enligt enkät)	Kön Ålder Inrikes/utrikes född Svensk/utländ sk bakgrund Utbildningsniv å	Mobilitet inom ramen för den eftergymnas iala utbildninge n på minst två år, vistelse utomlands minst tre månader Plats för vistelsen (skola/arbet splats) Vistelsens längd	Till och med 2014	Summa Konfiden sintervall	Antal Andel i procent

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistiken har publicerats på www.scb.se/uf0549. Statistiken finns tillgänglig i rapporten "Internationell rörlighet för utbildning bland unga i Sverige".

Delar av statistiken rapporteras internationellt, för mer information se 0.13 Internationell rapportering.

1.4 Dokumentation och metadata

I detta dokument beskrivs framtagningen av statistiken och statistikregistret Statistikens framtagning (SCBDOK).

Kvaliteten hos statistiken beskrivs i Kvalitetsdeklarationen.

Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus).

Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0549.

2 Uppgiftsinsamling

Ett urval av samtliga folkbokförda personer i åldern 18-34 år juni/juli 2014 frågades under perioden september och november 2014 om deras mobilitet för lärande. Insamlingen genomfördes som webbenkäter som följdes upp genom telefonintervjuer.

2.1 Ram

Undersökningsramen baseras på Registret över totalbefolkningen (RTB) och bestod av samtliga folkbokförda personer i åldern 18-34 år juni/juli 2014, vilket omfattade 2 142 097 personer.

RTB innehåller en viss övertäckning som omfattar personer som avlidit mellan urvalsramens skapande och intervjutillfället eller flyttat från Sverige men inte anmält flyttningen till folkbokföringsmyndigheterna. Övertäckningen bedöms vara liten. Undertäckning uppstår om en person invandrar till Sverige och personen enligt lagar och förordningar borde folkbokföra sig men inte gör det. Undertäckningen bedöms dock vara mycket liten. Mer om täckningsbrister i RTB finns i befolkningsstatistikens dokumentation, www.scb.se/BE0101.

2.2 Urval

Urvalsramen avseende folkbokförda personer i Sverige i åldern 18-34 år delades in i åtta urvalsstrata, och ett stratifierat obundet slumpmässigt urval drogs, där åtta stratum bildades genom variablerna kön och åldersgrupp (femårsklasser förutom gruppen 18-19 år).

Stratum	Populationsstorlek	Urvalsstorlek
Män 18-19	115 089	537
Män 20-24	341 064	1 592
Män 25-29	331 597	1 548
Män 30-34	310 517	1 450
Kvinnor 18-19	107 090	500
Kvinnor 20-24	323 819	1 512
Kvinnor 25-29	317 709	1 483
Kvinnor 30-34	295 212	1 378

Datainsamlingen pågick mellan september och november 2014. I oktober 2014 hade endast 24 procent svarat via webbenkät. Från bortfallet på 7 604 utvalda personer drogs ett suburval på 6 290

personer som gick vidare till telefonuppföljning och insamling av data via telefonintervjuer. Stratifierade obundna slumpmässiga urval användes för suburvalet och nya strata bildades som var en kombination av kön, ålder och utbildningsnivå. Lågutbildade hade i betydligt lägre grad svarat än högutbildade och därför togs utbildningsnivå med i stratum för suburvalet.

Stratum			Bortfall	Suburval
Män	18-24	Förgymnasial	710	632
Män	18-24	Gymnasial	845	752
Män	18-24	Eftergymnasial	159	103
Män	25-34	Förgymnasial	401	357
Män	25-34	Gymnasial	1 205	1 072
Män	25-34	Eftergymnasial	719	467
Kvinnor	18-24	Förgymnasial	566	504
Kvinnor	18-24	Gymnasial	750	668
Kvinnor	18-24	Eftergymnasial	213	139
Kvinnor	25-34	Förgymnasial	292	260
Kvinnor	25-34	Gymnasial	844	751
Kvinnor	25-34	Eftergymnasial	900	585

2.3 Mätinstrument

Enkäten utvecklades och testades från december 2013 till mars 2014. Enkäten bestod av 16 frågor. Frågorna hade tagits fram utifrån de variabler som Eurostat ville samla in. Därutöver ställdes frågor för att tillgodose det nationella behovet. För att ta reda på det nationella behovet bjöds några användare, bland annat Universitets- och högskolerådet samt Universitetskanslersämbetet, till ett konsumentmöte där frågeställningar och deras formulering diskuterades.

Enkäten testades på ett litet antal individer av Mättekniska laboratoriet på SCB. Testerna bestod av djupintervjuer med åtta personer i olika åldrar och kön.

Introduktionsbrevet finns som bilaga i detta dokument.

2.4 Insamling

Undersökningen genomfördes som en webbenkät, men möjlighet fanns att svara på en pappersenkät. Datainsamlingen pågick under september till november 2014. På grund av den låga svarsfrekvensen blev ett urval personer även kontaktade per telefon för att svara på frågorna.

Enkäten, tack- och påminnelsekortet och missivet till enkätpåminnelsen finns som bilagor i detta dokument.

2.5 Databeredning

Efter avslutad insamling registrerades svaren och registeruppgifter hämtades från RTB.

Öppna svar kontrollerades och rättades vid behov. Kodning av öppna svar gjordes för frågan om typ av aktivitet för icke-formellt lärande utomlands.

Variabeln om den totala mobiliteten (formellt och icke-formellt lärande) är härledd genom att slå ihop flera frågor. Olika delpopulationer skapades utifrån svar om högsta utbildning och om man fullföljd en gymnasial yrkesutbildning respektive läste eller hade läst en längre eftergymnasial utbildning.

3 Statistisk bearbetning: antaganden och beräkningsformler

Vikter har beräknats för att kunna redovisa statistiken för hela populationen och inte endast för de svarande. En urvalsundersökning som denna lider av urvalsfel och bortfallsskevhet. En kalibreringsestimator har använts för att reducera urvalsfel och bortfallsskevhet. Då bortfallet på objektnivå omfattade 57 procent av urvalet finns en risk för att en bortfallsskevhet ändå kan föreligga. Urvalsfelet redovisas i form av konfidensintervall (95 procent).

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Den estimator som används i undersökningen är en kalibreringsestimator. För en allmän beskrivning av kalibreringsestimatoren, se "Estimation in the presence of Nonresponse and Frame Imperfections" (2001).

Syftet med kalibreringsestimatoren är att reducera urvalsfel och bortfallsskevheter med hjälp av extern information, så kallade hjälpvariabler.

De parametrar som skattas är totaler samt funktioner av totaler.

$$\text{Definiera } t(\mathbf{y}) = \sum_U y_i \quad (3.1)$$

där $t(\mathbf{y})$ är totalen av variabeln y i population U och y_i är värdet på undersökningsvariabel y för person i .

Kalibreringsestimatoren:

$$\text{En total (3.1) skattas med: } \hat{t}(\mathbf{y}) = \sum_i d_i v_i y_i \quad (3.2)$$

Där d_i är designvikten (genererad av urvalet), v_i en vikt som kompenserar för bortfall och r_i är mängden av svarande personer.

$$\text{Designvikten, } d_i, \text{ beräknas enligt: } d_i = \frac{N_h}{n_h}$$

där N_h är storleken på urvalsramen i stratum h och n_h är urvalsstorleken stratum h .

Bortfallsvikten, v_i , beräknas från hjälpinformation, se (3.3).

Hjälpvariabler:

Populationen U delas upp i icke-överlappande grupper U_p . Uppdelningen görs utifrån hjälpvariabler hämtade från olika register. Hjälpvariablerna som används är:

- Kön*ålder (8 grupper)
- Högsta avslutade utbildningsnivå (5 grupper)
- Föräldrars högsta avslutade utbildningsnivå (4 grupper)
- Boenderegion (8 grupper)
- Utländsk bakgrund (4 grupper)
- Civilstånd (2 grupper)

De hjälpvariabler som används i estimationen har valts utifrån kriterier om hur de samvarierar med svarsbenägenhet och viktiga undersökningsvariabler. I tabblån nedan beskrivs hjälpvariablerna och de kategorier som användes vid estimationen.

Hjälpvariabel	Kategorier
Kön	Man Kvinna
Ålder	18-19 20-24 25-29 30-34
Utbildningsnivå enligt SUN (Svensk utbildningsnomenklatur)	SUN 1 SUN 20, 31 SUN 32, 33, 41 SUN 5-6 Okänd utbildningsnivå
Föräldrars utbildningsnivå enligt SUN (Svensk utbildningsnomenklatur)	Båda föräldrarna har lägre utbildning än förgymnasial eller båda har okänd utbildning Minst en av föräldrarna har förgymnasial utbildning eller gymnasial utbildning kortare än 2 år och båda föräldrarna har lägre utbildning än gymnasial utbildning 2 år Minst en av föräldrarna har gymnasial utbildning 2-3 år eller eftergymnasial utbildning kortare än 2 år och båda föräldrarna har kortare

	utbildning är eftergymnasial utbildning minst 2 år
	Minst en av föräldrarna har eftergymnasial utbildning 2 år eller längre
Boenderegion enligt NUTS 2 - grupperingar av län	SE11 Stockholm SE12 Östra Mellansverige SE21 Småland och öarna SE22 Sydsverige SE23 Västsverige SE31 Norra Mellansverige SE32 Mellersta Norrland SE33 Övre Norrland
Utländsk bakgrund	Personer som är utrikes födda Personer som är inrikes födda med två utrikes födda föräldrar Personer som är inrikes födda med en utrikes född förälder Personer som är inrikes födda med två inrikes födda föräldrar
Civilstånd	Gift, registrerat partnerskap Övriga

Hjälpvektorn för person i , är gruppidentifieraren

$$\mathbf{x}_i = (y_{1k}, \dots, y_{pk}, \dots, y_{PK})'$$

där y_{pk} är 1 om person i tillhör grupp p , 0 annars.

Bortfallsvikten, v_i , beräknas utifrån hjälpvektorn. Låt x_i beteckna värdet på en hjälpvariabel för person i . Bortfallsvikten, v_i , beräknas då enligt följande matrisoperation:

$$v_i = 1 + \left(\sum_U \mathbf{x}_i - \sum_{r1} d_i \mathbf{x}_i \right) \left(\sum_{r1} d_i \mathbf{x}_i \mathbf{x}_i' \right)^{-1} \mathbf{x}_i \quad (3.3)$$

Skattning av en kvot mellan två totaler:

$$\text{Definiera } R = \frac{t_{yd}}{t_{ud}} = \frac{\sum_U y_i}{\sum_U u_i} \quad (3.4)$$

R är kvoten mellan totalen över undersökningsvariabel y och totalen över undersökningsvariabel u . Exempelvis skattas andelen personer i åldern 18-34 år som deltagit i internationell mobilitet i utbildningssyfte med hjälp av en kvot. Undersökningsvariabeln (y) får värdet 1 om person (i) har deltagit i internationell mobilitet och är i åldern 18-34 år medan undersökningsvariabeln (u) får värdet 1 om

person (i) är i åldern 18-34 år. Totalen (t_{yd}) definieras som antalet personer i populationen 18-34 år som deltagit i internationell mobilitet i utbildningssyfte medan totalen (t_{ud}) definieras som totala antalet personer i populationen i åldern 18-34 år.

Kvoten R skattas med:

$$\hat{R} = \frac{\hat{t}_{yd}}{\hat{t}_{ud}} = \frac{\sum_{r_i} d_i v_i y_i}{\sum_{r_i} d_i v_i u_i} \quad (3.5)$$

Vikternas egenskaper:

De kalibrerade vikterna har den egenskapen att de vid skattning av populationstotalen, för var och en av de hjälpvariabler som används för att fastställa de kalibrerade vikterna, resulterar i en skattning som överensstämmer exakt med den registrertotal som används för att fastställa de kalibrerade vikterna.

Kalibreringen (punktskattningar och konfidensintervall) och de tabeller som presenteras i temarapporten har tagits fram enligt de formler som presenterats ovan med hjälp av SAS och variansprogrammet ETOS.

Problem med över- och undertäckning kan förekomma om populationen är svår att avgränsa eller om urvalsramen är inaktuell. I denna undersökning användes en aktuell version av Registret över totalbefolkningen (RTB) som urvalsram och den bedöms hålla hög kvalitet. I modellen för viktberäkningen antas därför att över- och undertäckning är försumbar. Se avsnitt 2.1 för mer information.

Variansskattningar:

Skattning av estimatorns varians görs med hjälp av ett SAS-makro (ETOS) utvecklat av Statistiska Centralbyrån. SAS-makrot använder följande formler för variansskattningar.

Variansskattningar för estimator (3.2):

$$\begin{aligned} \hat{V}(\hat{t}(\mathbf{y})) &= \text{skattad urvalsvariens} + \text{skattad bortfallsvariens} = \\ &= \hat{V}_{\text{SAM}} + \hat{V}_{\text{NR}} \end{aligned} \quad (3.6)$$

där

$$\hat{V}_{\text{SAM}} = \sum_r \sum_j (d_i d_j - d_{ij}) (g_i v_i e_i) (g_j v_j e_j) - \sum_r d_i (d_i - 1) v_i (v_i - 1) (g_i e_i)^2 \quad (3.7)$$

och

$$\hat{V}_{\text{NR}} = \sum_r d_i^2 v_i (v_i - 1) e_i^2 \quad (3.8)$$

där v_i ges av (3.3),

$$g_i = 1 + \left(\sum_U \mathbf{x}_i - \sum_s d_i \mathbf{x}_i \right) \left(\sum_s d_i \mathbf{x}_i \mathbf{x}_i' \right)^{-1} \mathbf{x}_i, \quad (3.9)$$

$$e_i = y_i - \mathbf{x}_i' \hat{\mathbf{B}}, \quad (3.10)$$

$$\hat{\mathbf{B}} = \left(\sum_r d_i v_i \mathbf{x}_i \mathbf{x}_i' \right)^{-1} \sum_r d_i v_i \mathbf{x}_i y_i \quad (3.11)$$

Mätfel: Det har inte gjorts några studier över eventuella mätfel, men enkäten har utformats och mättekniskt granskats med syftet att minimera risken för mätfel. Några problem har dock visat sig vid analysen av det inkomna materialet.

- Andelen utrikes födda som varit utomlands inom ramen för sin formella utbildning kan vara något överskattad. Vissa har räknat med sin utbildning som de haft med sig från sitt hemland innan de flyttade till Sverige. Det framgick inte av frågeformuläret att enbart utbildningar som genomförts i ett annat land än gymnasieutbildningen skulle räknas med.
- Andelen som deltagit i icke-formella utbildningsaktiviteter utomlands kan vara något överskattad. Här tyder en del kommentarer på att en del av aktiviteterna egentligen tillhör den formella utbildningen.

Bearbetningsfel: Bearbetningsfel kan uppstå vid registreringen av svar från inkomna frågeblanketter. Då registreringen av svar sker maskinellt och genomgår flera logiska kontroller bedöms felet vara litet. I undersökningen fanns ett antal EU-variabler som skapades utifrån en eller flera olika intervjufrågor. Felen i dessa härledda variabler bedöms vara små eftersom ett omfattande kontrollarbete skett av all databearbetning.

Svarsbortfall: vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värden på en eller flera observationsvariabler (ex. registervariabler eller enkätfrågor) i en undersökning inte kan inhämtas.

- Saknas alla värden för en individ är det fråga om **objektsbortfall**.
- Saknas enbart vissa värden, handlar det om **partiellt bortfall**.

Objektsbortfall: Följande vägda bortfallsmått har använts vid beräkning av objektbortfallets storlek:

$$\text{Bortfallsandel} = 1 - \frac{\sum_S d_k}{\sum_S d_k + \sum_B d_k + \sum_O d_k}, \text{ där } d_k \text{ är designvikten}$$

Summeringarna i detta bortfallsmått har gjorts över följande delmängder:

- S: Element tillhörande målpopulationen för vilka fullständiga eller partiella svar erhållits.
- B: Element tillhörande målpopulationen som utgör objektsbortfall.
- O: Element vars målpopulationsstatus är okänd (i detta fall ej avhörda).

Redovisningsgrupp	Objektsbortfallets storlek (%)
Kön	
Kvinnor	55,9
Män	58,8
Ålder	
18-19	54,1
20-24	58,0
25-29	58,0
30-34	57,2
Utbildningsnivå	
Förgymnasial utbildning < 9 år	76,4
Förgymnasial utbildning och gymnasial utbildning < 2 år	64,3
Gymnasial utbildning 2-3 år och eftergymnasial utbildning < 2 år	56,9
Eftergymnasial utbildning 2 år och längre	46,0
Okänd utbildningsnivå	80,0
Totalt	57,4

Partiellt bortfall: Partiellt bortfall kan bero på att en fråga är svår att svara på, är känslig, glöms bort eller att lämpligt svarsalternativ saknas. Det partiella bortfallet var för samtliga frågor mellan 1 och 2 procent vilket är relativt lågt.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Statistikens slutliga observationsregister

Register	Registervariant	Registerversion
Mobilitet för lärande	Mobilitet för lärande	2014

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll (i MetaPlus), finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som finns angivna i ovanstående tablå.

4.2 Arkiveringsversioner

Inga registerversioner har ännu arkiverats.

4.3 Erfarenheter från denna undersökningsomgång

Vid en eventuellt framtida undersökning med liknande frågor bör man ta ställning till och ge tydliga instruktioner om hur utrikes födda ska svara som deltagit i utbildning i hemlandet. Deras utbildning i hemlandet ska inte räknas som mobilitet.

Därutöver var det svårt att förmedla vad som menades med andra lärandeaktiviteter (icke-formellt lärande). Dels kan det vara svårt att skilja mellan formella och icke-formella lärandeaktiviteter, dels finns indikationer på att respondenterna ville ange deltagande i mobilitet inom ramen för den formella utbildningen som varit kortare än två veckor (vilket hade satts som undre gräns vid frågorna om mobilitet inom ramen för formell utbildning).

För att möjliggöra en redovisning av andelen rörliga inom fler utbildningsformer bör frågor ställas om man deltagit i olika utbildningsformer och inte bara vilken som är den högsta utbildningsnivån.

Bilagor

Bilaga 1 Introduktionsbrev

SCB

September 2014

Hur vanligt är det att studera utomlands?

Allt fler unga studerar utomlands, under kort eller längre tid, medan andra väljer att stanna i Sverige under hela sin studietid. Att öka rörligheten bland de som studerar, för att de ska få kunskap och erfarenhet från andra länder, är ett av EU:s utbildningsmål inför 2020. Vi vill vi därför veta hur vanligt det är idag att unga svenskar studerar utomlands. Ditt deltagande i undersökningen är lika viktigt oavsett om du har genomfört dina studier i Sverige, utomlands eller bådadera.

Undersökningen genomförs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Europeiska kommissionen. SCB har hand om utskick, insamling och registrering av de inkomna svaren. Flera länder i EU genomför undersökningen och med hjälp av resultaten ska man göra en samlad bedömning av om rörligheten inom EU motsvarar de uppsatta målen.

På nästa sida finns mer information om undersökningen.

Dina svar är viktiga

Du är en av 10 000 personer i Sverige i åldern 18–34 år som har blivit slumpmässigt utvald att medverka i vår undersökning. Urvalet är hämtat från registret över totalbefolkningen (RTB). Du avgör själv om du vill delta, men ditt svar är mycket viktigt och bidrar till att undersökningens resultat blir tillförlitligt. Svaren från just dig kan inte ersättas med svaren från någon annan.

Du gör så här

Du kan besvara frågorna via www.insamling.scb.se. Logga då in med användarnamn och lösenord.

Användarnamn:

Lösenord:

Om du i stället väljer att besvara pappersblanketten ber vi dig skicka in den i det portofria svarskuvertet.

Tack för din medverkan!

Med vänlig hälsning

Anna Eriksson
Undersökningsansvarig
SCB

Mer information finns på nästa sida

Kontakta oss gärna:

Frågor om insamlingen
SCB, enkätenheten
019-17 88 30, enkat@scb.se
SCB, DIH/ENK, 701 89 Örebro
www.scb.se

Frågor om undersökningens syfte

Anna Eriksson
019-17 88 12
anna-eriksson@scb.se

Bilaga 2 Frågeformulär

HÖGSTA UTBILDNING

<p>1. Vilken är din högsta fullföljda utbildning? <i>För att uppräknade utbildningar ska ses som fullföljda ska ett dokument ha utfärdats, t.ex. ett examensbevis, avgångs-/slutbetyg eller motsvarande handling.</i></p>	<p>☐ Grundskola → Gå till fråga 6 <i>Hit räknas även grundskolekompetens inom vuxenutbildning eller folkhögskola samt SFI</i></p> <p>☐ Gymnasieutbildning, kortare än 2 år → Gå till fråga 6 <i>Hit räknas även t.ex. vuxenutbildning och folkhögskola som är kortare än 2 år</i></p> <p>☐ Gymnasieutbildning, 2 till 3 år <i>Hit räknas även vuxenutbildning och folkhögskola motsvarande 2- till 3-årig gymnasieskola</i></p> <p>☐ Gymnasieutbildning, 4 år <i>Hit räknas även tekniskt basår och påbyggnadsutbildning för vuxna utöver 3-årig gymnasieutbildning</i></p> <p>☐ Högskole-/universitetsutbildning eller annan eftergymnasial utbildning motsvarande heltidsstudier kortare än 2 år <i>Hit räknas 30 till 119 avklarade hp (högskolepoäng) Hit räknas t.ex. kvalificerad yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning</i></p> <p>☐ Högskole-/universitetsutbildning eller annan eftergymnasial utbildning motsvarande 2 års heltidsstudier eller längre <i>Hit räknas 120 eller fler avklarade hp (högskolepoäng) Hit räknas t.ex. kvalificerad yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning</i></p> <p>☐ Forskarutbildning <i>Doktorsexamen motsvarande PhD eller licentiat</i></p> <p>☐ Annan utbildning, beskriv vilken:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>
---	--

YRKESUTBILDNING FRÅN FULLFÖLJD GYMNASIESKOLA

<p>2. Har du en fullföljd yrkesutbildning från en två- till treårig gymnasieskola? <i>Hit räknas yrkesprogram som exempelvis byggprogrammet och omvårdnadsprogrammet.</i></p>	<p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej → Gå till fråga 6</p>
<p>3. Inom ramen för din yrkesutbildning i gymnasieskolan, tillbringade du minst 2 sammanhängande veckor utomlands som studerande, t.ex. som lärling, trainee eller praktikant? <i>Räkna även med perioder utomlands under skollov, om studierna räknas till din utbildning.</i></p>	<p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej → Gå till fråga 6</p>
<p>4. Hur länge var du utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, räkna den längsta.</i></p>	<p>☐ Minst 2 veckor, men mindre än 4 veckor</p> <p>☐ Minst 1 månad men mindre än 3 månader</p> <p>☐ 3 månader upp till 6 månader</p> <p>☐ Mer än 6 månader upp till 12 månader</p> <p>☐ Mer än 12 månader</p>

<p>5. Var tillbringade du den huvudsakliga tiden utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, markera platsen för den längsta vistelsen.</i></p>	<p>☐ Skola eller annan utbildningsinstitution ☐ Arbetsplats, t.ex. företag eller offentlig organisation ☐ Annan plats, beskriv vilken:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>
---	---

HÖGSTADIET, GYMNASIEUTBILDNINGAR OCH KORTARE EFTERGYMNASIALA STUDIER

<p>6. Har du tillbringat minst 2 sammanhängande veckor utomlands inom ramen för dina studier inom någon av följande utbildningar? <i>Hit räknas t.ex. utbytesprogram inom EU, individuellt eller i grupp. Räkna även med perioder utomlands under skollov, om studierna räknas till din utbildning. Här kan du markera flera alternativ.</i></p>	<p>☐ Ja, på högstadiet (grundskolan årskurs 7-9) ☐ Ja, inom gymnasieutbildning kortare än 2 år ☐ Ja, inom 2- till 3-årig gymnasieutbildning <i>Räkna inte med utlandsvistelser inom en <u>fullföljd</u> yrkesutbildning 2 till 3 år, den tas upp i fråga 3</i> ☐ Ja, inom 4-årig gymnasieutbildning <i>Hit räknas även tekniskt basår och påbyggnadsutbildning för vuxna utöver 3-årig gymnasieutbildning</i> ☐ Ja, inom vuxenutbildning eller på folkhögskola motsvarande grundskola eller 2- till 3-årig gymnasieskola ☐ Ja, inom högskole-/universitetsutbildning eller annan eftergymnasial utbildning motsvarande heltidsstudier kortare än 2 år <i>Hit räknas 30 till 119 avklarade hp (högskolepoäng) Hit räknas t.ex. kvalificerad yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning</i> ☐ Nej → Gå till fråga 9</p>
<p>7. Hur länge var du utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, räkna den längsta.</i></p>	<p>☐ Minst 2 veckor, men mindre än 4 veckor ☐ Minst 1 månad, men mindre än 3 månader ☐ 3 månader upp till 6 månader ☐ Mer än 6 månader upp till 12 månader ☐ Mer än 12 månader</p>
<p>8. Var tillbringade du den huvudsakliga tiden utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, markera platsen för den längsta vistelsen.</i></p>	<p>☐ Skola eller annan utbildningsinstitution ☐ Arbetsplats, t.ex. företag eller offentlig organisation ☐ Annan plats, beskriv vilken:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>

LÄNGRE EFTERGYMNASIALA STUDIER

<p>9. Studerar du just nu på högskola/universitet eller annan eftergymnasial utbildning motsvarande minst 2 års heltidsstudier? <i>Hit räknas även kvalificerad yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning. Hit räknas även fristående kurser som tillsammans kommer att ge minst 120 avklarade hp (högskolepoäng).</i></p>	<p>☐ Ja ☐ Nej, har redan fullföljt studier 2 år eller längre ☐ Nej, studerar eller har fullföljt studier kortare än 2 år → Gå till fråga 13 ☐ Nej, har avbrutit eller aldrig studerat på högskole-/universitetsnivå eller motsvarande → Gå till fråga 13</p>
--	--

10. Har du tillbringat minst 2 sammanhängande veckor utomlands som studerande på högskola/universitet eller annan eftergymnasial utbildning motsvarande minst 2 års heltidsstudier? <i>Räkna även med perioder utomlands under skollov, om studierna räknas till din utbildning.</i>	☐ Ja, följt eller följer helt program utomlands ☐ Ja, läst eller läser vissa kurser utomlands som kan tillgodoräknas min svenska utbildning ☐ Nej → Gå till fråga 13
11. Hur länge var du utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, räkna den längsta.</i>	☐ Minst 2 veckor men mindre än 3 månader ☐ 3 månader upp till 6 månader ☐ Mer än 6 månader upp till 12 månader ☐ Mer än 12 månader
12. Var tillbringade du den huvudsakliga tiden utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, markera platsen för den längsta vistelsen.</i>	☐ Skola eller annan utbildningsinstitution ☐ Arbetsplats, t.ex. företag eller offentlig organisation ☐ Annan plats, beskriv vilken: <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>

ANDRA FORMER AV LÄRANDE

13. Har du någon gång deltagit i en aktivitet utomlands som gick ut på någon form av lärande? Utlandsvistelsen ska ha varit minst 3 dagar lång och du såg lärandet som en viktig del av resan. <i>Räkna <u>inte</u> med studier eller praktik utomlands som hör till din formella utbildning inom:</i> <ul style="list-style-type: none">- Grundskolan och motsvarande- Gymnasieskolan och motsvarande- Högskole-/universitetsstudier- Annan eftergymnasial utbildning. <i>Turistresor ska bara räknas med om en viktig anledning till resan var att man även skulle lära sig något, t.ex. ett språk eller en sport. Rena turistresor ska inte räknas hit.</i>	☐ Ja <i>Hit räknas t.ex.:</i> <ul style="list-style-type: none">- Språkresa- Volontärarbete- Ungdomsutbyte- Arbetsrelaterade aktiviteter, t.ex. personalutbildning, seminarier och konferenser- Andra utlandsvistelser där inläring var en viktig del av resan. ☐ Nej → Gå till fråga 16
14. Vilken typ av aktivitet deltog du i? <i>Om du deltagit i flera aktiviteter utomlands, beskriv den längsta.</i>	<div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>
15. Hur länge var du utomlands? <i>Om du varit utomlands flera perioder, räkna den längsta.</i>	☐ Mindre än 1 vecka ☐ Minst 1 vecka, men mindre än 2 veckor ☐ Minst 2 veckor, men mindre än 3 månader ☐ 3 månader upp till 6 månader ☐ Mer än 6 månader
16. Har du några kommentarer får du gärna skriva dem här:	<div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%;"></div>

+

Tack för din medverkan!

+

Bilaga 3 Tack- och påminnelsekort

(4.1) Dag, månad och år för utskick

Identifierande beteckning

Hur vanligt är det att studera utomlands?

Alla svar är viktiga

För en tid sedan skickade vi dig ett brev om studier utomlands tillsammans med en kort enkät. Anledningen är att vi vill veta hur vanligt det är numera att unga svenskar studerar i andra länder. Fler och fler studerar utomlands under kort eller lång tid. Andra väljer däremot att stanna i Sverige under hela studietiden. Ditt deltagande i undersökningen är lika viktigt oavsett om du har studerat i Sverige, utomlands eller bådadera.

För att resultatet av undersökningen ska bli tillförlitligt är det viktigt att så många som möjligt svarar. Deltagandet är frivilligt, men vi hoppas att du vill ta dig tid att delta och känner dig motiverad att bidra till undersökningens resultat.

Om du har svarat på undersökningen under de senaste dagarna ber vi dig bortse från detta brev och tackar för ditt svar.

På nästa sida finns mer information om undersökningen.

Du gör så här

Du kan besvara frågorna via
www.insamling.scb.se.

Logga då in med användarnamn och lösenord.

Användarnamn:	Verdana 11
Lösenord:	Verdana 11

Om du istället väljer att besvara pappersblanketten som du har fått tidigare skickar du in den i det portofria svarskuvertet som du fick samtidigt.

Tack för din medverkan!

Med vänlig hälsning

Namnteckning

Anna Eriksson
Undersökningsansvarig
SCB

Mer information finns på nästa sida

Kontakta oss gärna:
Insamlingsenheten på SCB
019-XX.XX.XX, gruppbrevlada@scb.se
SCB, DIH/ENK, 701 89 Örebro
www.scb.se

Bilaga 4 Enkätpåminnelse

(4.1) Dag, månad och år för utskick

Identifierande beteckning

Hur vanligt är det att studera utomlands?

Vi saknar ditt svar

För en tid sedan skickade vi dig ett brev om studier utomlands tillsammans med en kort enkät. Anledningen är att vi vill veta hur vanligt det är numera att unga svenskar studerar i andra länder. Fler och fler studerar utomlands under kort eller lång tid. Andra väljer däremot att stanna i Sverige under hela studietiden. Ditt deltagande i undersökningen är lika viktigt oavsett om du har studerat i Sverige, utomlands eller bådadera.

Vi har inte noterat något svar från dig. Kanske har du varit bortrest eller av någon annan anledning inte haft möjlighet att svara ännu. Deltagandet är frivilligt, men för att resultatet ska bli mer tillförlitligt ber vi dig delta i undersökningen.

Om du har svarat på undersökningen under de senaste dagarna ber vi dig bortse från detta brev.

På nästa sida finns mer information om undersökningen.

Du gör så här

Du kan besvara frågorna via
www.insamling.scb.se.

Logga då in med användarnamn och lösenord.

Användarnamn:	Verdana 11
Lösenord:	Verdana 11

Om du istället väljer att besvara pappersblanketten som du har fått tidigare skickar du in den i det portofria svarskuvertet som du fick samtidigt.

Tack för din medverkan!

Med vänlig hälsning

Namnteckning

Anna Eriksson
Undersökningsansvarig
SCB

Mer information finns på nästa sida

Kontakta oss gärna:

Insamlingsenheten på SCB
019-XX XX XX, gruppbevlads@scb.se
SCB, DIH/ENK, 701 89 Örebro
www.scb.se

Hur lämnade uppgifter används

För att inte fråga om mer än nödvändigt kommer dina svar att kompletteras med uppgifter som redan finns på SCB. Det är uppgifter om kön, ålder, utbildning och födelse land (i grupper).

Att öka rörligheten mellan länder bland de som studerar är ett av EU:s utbildningsmål inför 2020. Undersökningen görs i flera länder och resultaten kommer att användas för att se om rörligheten inom EU motsvarar de uppsatta målen.

Efter avslutad bearbetning hos SCB överlämnas avidentifierade uppgifter till EU:s statistikbyrå Eurostat för fortsatt bearbetning och analys. En avidentifierad datafil kan även komma att överlämnas till svenska myndigheter såsom Skolverket, Utbildningsdepartementet, Myndigheten för Yrkehögskolan och Universitetskanslerämbetet, för analys av rörligheten bland studerande i Sverige.

Skydd av lämnade uppgifter

Det kommer inte att framgå vad just du har svarat när undersökningens resultat redovisas.

Uppgifterna som lämnas skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De personer vid SCB som arbetar med undersökningen omfattas av reglerna om handlingssekretess och tystnadsplikt.

Regler för personuppgiftsbehandling finns även i personuppgiftslagen (1998:204) samt i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Information om personuppgifter

Var och en har rätt att en gång per kalenderår få gratis information om egna personuppgifter som hanteras på myndigheten. Man har rätt att begära att personuppgifterna rättas, blockeras eller raderas, om det skulle visa sig att de behandlats i strid med personuppgiftslagen. Ansökan om sådan information, så kallat registerutdrag, ska ske skriftligt och vara egenhändigt undertecknat.

Numret ovanför brevvets första rubrik är bl.a. till för att SCB under insamlingen ska kunna se vilka som har svarat.

Resultat

Resultatet för undersökningen kommer att användas som underlag för att analysera rörligheten mellan länder inom olika utbildningsnivåer, på nationell nivå och i ett EU perspektiv.